

veče bantovati i usilovati u njegovom blagu, ni viza uzimati ni zamirati, jošte zvestivše nam gospodinu svojemu, da su voljni suca (sudca) postaviti izabravše iz meju sebe, koga im drago svoga brata, jošte ki bi se tat, ali ki ini hud človek med njimi našal, da ga je dužan njih pristav (pristaldus licitor) kaštigati onom kaštigom, ča bi ga pravda opitala, jošte tečca (cursor) koga bismo mi o svom dvoru držali, dležni su mu vsi davati ednu grivinu čieslito, da potom niednim nisu dužni, jošte naš travnik, ki je pod put pri lesčici (coryletum) da su ga dležni opravljati i ograjvati počamše od lesčice do ribnjaka i vsemu naresivati, ča mu je potribno, i da su nam dležni sinokoše pokositi, ispraviti i privesti onu sinokošu, ka se sinokoša zove malinopolje od me dome, i ki bi ih koli malin imil, da nam imaju mliti prez vagána, i na to im dasmo taj naš list otvoren pod našu visuču pečat, pisan u Prumni u pondilak prvi po svetoga Jurja dne lit gospodnjih 1553.“

Iz tega lista se vidi, da so pred tristo leti Čakavci v neizveršivnem naklonu še imeli, ki ga danes Vuk pri njih pogreša.

(Konec sledi.)

Slovanski popotnik.

* Slavni gospod prof. dr. Miklosić nas je zopet s kaj važnim plodom svoje učenosti obdaril. V zboru učene akademije dunajske 4. februarja t. l. je namreč govoril o koreninah staroslovenskega jezika; govor ta je natisnila akademija v 8. zvezku svojih modroslovsko-zgodovinskih spisov, iz katerih je v posebnem natisu na svetlo prišel pod naslovom: „Die Wurzeln des Altslovenischen.“ Gospod Miklosić piše v vvodu: „Das Verzeichniss enthält sowohl die Verbal- als Pronominalwurzeln der altslovenischen Sprache: andere slawischen Sprachen sind häufig berücksichtigt worden, allein Wurzeln derselben, die im altslovenischen nicht nachweisbar, sind nur dann aufgenommen worden, wenn sie für dieses Aufschlüsse zu bieten oder sonst von Interesse zu sein schien. — In das Verzeichniss sind daher alle Formen aufgenommen worden, welche in Formen- oder Wortbildung als Wurzeln behandelt werden. Die Veränderungen, denen die Verbalwurzeln bei der Wortbildung unterliegen, sind verschieden, je nachdem die Wurzeln vocalisch oder consonantisch auslauten; sie sind ferner verschieden, je nachdem dieser oder jener Vocal als Wurzelvocal auftritt. Wir theilen daher die Verbalwurzeln nach dem Auslaute in vocalisch auslautende und in consonantisch auslautende, und nach dem Wurzelvocal die ersten in sieben, die letzteren in dreizehn Classen.“ — Miklosićevih del ni treba priporočati nikoli — le oznani jih, je dosti, da seže vés učeni slovanski svet po njih. Taka bode tudi s tem najnovejšim delom.

* Slovenska koléda za leto 1858, slovenskemu ljudstvu v poduk in razveseljevanje. Vredil Ant. Janežič, c. kr. učitelj višjih realnih šol v Celovcu. Izdalo društvo sv. Mohora. V Celovcu. — S tem naslovom so prišle lepo natisnjene, z v jeklo vrezano podobo božjega pota na sv. Višarjih olepšane bukve, ktere obsegajo na XXXI straneh slovensko pratiko za navadno leto 1858 kot priklado, in na 267 straneh mnogo sostavkov pripovednega, krajo-pisnega, zgodovinskega, naravoznanstvenega, pesniškega zapopada i. t. d. — Pratika je po šegi navadnih praktik urejena, samo da se nahajajo v nji še patroni avstrijskih dežel, rodopis cesarske rodovine, imenik vsih rimskih papežev, imenitniši sejmi na Koroškem, Krajnskem, Stajerskem in Primorskem, štempelj ali kolek in obrestni prerajt. Ta poslednji je posebna olajšava vsakemu, komur je obresti ali činže prerajtovati od 5 do 1000 fl. za celo leto, za pol, za četert leta, za en mesec, za en teden po 3 $\frac{1}{2}$, po 4 po 4 $\frac{1}{2}$ in po 5 fl. od sto. — V pripovednem i. t. d. smo

brali z radostjo domačo povést „Poštena Bohinčeka (sic!) v Benedkah“, kateri, če je izvirna, gré doslej gotovo prvo mesto med izdelki te verste. Mično berilo je, ki serce povzdiguje in unema za vse lepo, dobro in resnobno. Taki sostavki so ugodni za požlahnovanje duše in serca. Druga „Fedor in Olga“ je v enakem smislu pisana, toda poslovenjena. Vsak sostavek natanko pretresti, bi preobširno bilo, omeniti pa moramo, da nam se je gosp. Fr. Erjavcova „Mravlja“ tako prikupila, da jo v Novicah ponatisnemo; potem je učeni gosp. prof. Robida s svojim sostavkom „Koledar ali Pratika“ prav po domače razložil, kaj je pratika in vse, kar je v nji. Tudi pésnikov se je več v „Koledi“ oglasilo, med kterimi gré pésmi „Človek“ gospoda J. S. prvo mesto. — Z eno besédo: Vsi sostavki so tako mično-bravni, tako gladko in umévno pisani, da zamoremo „Slovensko Koledo“ živo priporočiti. Podobna je po vsem, kar se tiče notranjega duha in unanje oblike „Drobtiniam.“ Komur so te priljubljene, se bo prikupila tudi „Slovenska Koleda“, ktera je prava njih sestrična, samo da ima še pratiko pridjano.

* Gosp. dr. Imbro Ignjatijević Tkalac napoveduje novo izdanje pesme Ivana Mažuranića „Smrt Smail-Age Čengića“, poznane po narodu kot najkrasnejši plod novije jugoslovanske književnosti. Izdal jo bo v korist penzijskega zavoda za vdove in sirote pravoslavnega obreda v Dalmaciji. Ker je krasna pesem tudi krasno tiskana in njena cena lé 20 kr., se je nadjati, da bo tudi med Slovenci našla mnogo kupcov, kterim jo živo priporočamo. Kdor jo želi imeti, nej pošlje 20 kr. gosp. dr. Tkalacu v Zagreb, kateri ob enim naznanja, da se natiskuje v Lipsku njegovo delo v nemškem jeziku „Das Staatsrecht des Fürstenthums Serbien“, ktero bo do novega leta na svitlo prišlo. Veljalo bo 2 fl. 24 kr. do 3 fl. 12 kr. Kdor želi to delo kupiti, naj se oglasi tudi pri gosp. izdajatelji.

Kratkočasnica.

(Na zdravje rujavega hudiča!) Nek gostivničar je imel natákarco, ktera je kaj rada sladko vince lizala. Včasí se ga je tako naserkala, da ni mogla jezika obračati. Kadar je šla v vinski hram kakemu gostu po vina, se je gotovo mogla popred tudi sama prepričati, ali je kapljica dobra ali ne. Ker si je pa mislila, da dva ali trije bolj natančno razsoditi morejo, je tudi kuharco in pestinjo v hram povabila. Gospodarju se je čudno zdelo, zakaj so njegovi ženski posli večkrat tako židane volje. Prepričati se je hotel sam, ali je govorica, da ga hodijo v hram serkat, resnica, ali le opravljanje; skrije se tedaj za sode v hramu. Ni dolgo, kar priskaklja natákarca po stopnicah in kmalo za-njo tudi kuharca s pestinjo. Natakajo si masliček za masličkom, in ko so se že precej unéle, vzdigne natákarca masliček in reče: „Na zdravje rujavega hudiča!“ in enoglasno odgovorite une dvé: „Na zdravje rujavega hudiča!“ (to je, svojega gospodarja, kateri je imel rujave lasé in je prav ojster bil s posli). Še si ga natočijo, ker so ga bile pa že do gerla site, se jim je tako vperl, da je vsaka rekla: „jez ne morem več!“ Ko je natákarca tako rekla, plane „rujavi hudič“ izza soda, rekoč: „Ga bom pa jez!“ in stori kar bi vsak pameten gospodar storil: natákarco namreč je izročil varhu tacih poštenih ljudi, une dvé je odštel in spodil od hiše! — Ta prigodba je od konca do kraja resnična.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Od Negove poleg Radgone 17. novembra. Fr. W. — Pervi sneg se je po naših slovenskih goricah 13. t. m. prikazal, ki je pa drugi dan že kopneti začel; tedaj smo se ga precej znebili, kar smo si tudi želeli; zakaj nekteri